

113 年國立花蓮高商語文競賽原住民族語朗讀 【賽考利克泰雅語】 編號 1 號

'ringen muluw puniq na tayal

nanu squ mrhuw raral, aring mhtuw kahul squ Pinsbkan mga, ini nha
baqi mnahu puniq, si mgiway mamu' squ bway qhuniq ru k'man, qsinuw
uzi ga si nya pqtaqi maniq. qutux ryax msbehuy qu kayal, ktan nha mga
mtlom hlahuy lma, san nha mita babaw msbehuy, cingay balay qsinuw nyux
mhuqil wal tqluxun na puniq ma, tlaman nha maniq mga blaq balay niqun
ma, nanu yasa qu aring nya hga rasun nha ngasal qu qhuniq nyux msuling ru
qyatan nha, yasa qu ssuling nha qsinuw ma. babaw nya maki
qutux tayal mnita squ trang mcyana puniq qasa mha; “trang mcyana puniq
qasa ga kahul kayal mwah mhutaw puniq qasa” mucu mga, “ini qara na
parung qu srgul na znwi' behuy ru yasa si pgrgul kya nanak
lru mshiluq n'aring nya ha, ru si kita mcyana la” mucu qu ke' nha ma, nanu
yasa qu baqun nha kya son nanu mutung la, cyugal tuqiy nya qu aring
mutung puniq.

te qutux nya hiya ga qhuniq ki qhuniq srgul nha, staq nya qutux
qhuniq yan na tluling kinqthuy nya. ru sbnxun qu llyuw nya ru sb'ka ta
qutux qhuniq lequn ta tmaq, pzitan qutux bling tnaq shop na qhuniq t'naq
qasa ru pzitan la, bsyaq hazi lga shiluq lru qzyun ta putung hru sqiyu' ta squ

ruma lga mcyana la. qutux nya hiya ga qyacing ki qyacing tungan
nha, babaw nya yan misuw qani lga baliq ki tunux putung qu sputung nha.

nanu yasa qu aring squ kinbkisan raral, ini nha balay shmci qu puniq
ay, blequn nha balay qmayat, ini ga musa qmayah ga bilan nha tqbuli ru
musa, mwah ngasal gbyan lga, yasa kya puniq nya hiya na', bsyaq hazi
pgyaran ta ngasal lga nyux m'uyut qu puniq la mucu lga, musa msina puniq
na qalang la. tmubux ta trakis ru pagay ga si ga pinnyangun ta quzi, ini
ga guqi ru lomun ta, mtrang qmisan mhiyaq lga plahan ta puniq uzi, nanu
yasa qu utux nha balay qu puniq qani. ke' na nbkis hiya ga qbuli na hka qani
qu sinzibaq nya squ insuna nqu ita Tayal, iyat puniq ga baha maki qu qbuli
uzi rwa? iyat ta laxan qutux ke' qani ay!

113 年國立花蓮高商語文競賽原住民族語朗讀 【賽考利克泰雅語】 編號 1 號

泰雅人取火的故事

從前的祖先不懂如何生火，只吃樹果或野草，山肉直接生吃。

有天大風，森林著火了，他們跑去現場，有很多野獸被火燒死，他們試著吃看看，味道很好吃。

他們將燃著火的木頭帶回家，小心地護著火，並用來燒山肉。

在那之後，有人說：「森林會燃燒，是因為火苗，來自於上天落下的」有些人說：「是因為風吹後，樹枝會磨擦出煙就著火。」

因此，他們知道原理就懂得生火。生火的方法，第一種：木柴與木柴磨擦生火，將木柴最前端削尖，再將另一根木柴劈成兩半鑽洞，放入削尖的木柴，開始鑽木直到冒煙，放進易燃物，再放竹片，火就生起。

另一種：鵝卵石與鵝卵石互相敲打、磨擦，現在則是用鐵和瑪瑙石為生火的工具。

先祖非常尊重火，慎重養火，去山上會用煙灰覆蓋火苗再出門，傍晚回家，火苗依然燃燒著，出遠門會熄滅火，回來會到其他家取火種。播種小米、陸稻，要砍伐原始林或舊的耕地，用火燒地；寒冷時，用柴火取暖驅寒，火很重要。

老人說，爐灶的煙灰，好比是生命的延續，若不是火怎會有煙灰？我們不能忘記！

113 年國立花蓮高商語文競賽原住民族語朗讀 【賽考利克泰雅語】 編號 2 號

qutux ryax nqu 'nusa' myan kmagaw buqul

sawni' ga, minusa' sami sm'inu' ru tmubun squ kwara' kinbkaysan
myan ka nyux m'abi' squ buqul qani kwara' sami ka qutux nbkis. mintta'
sami buqul ka nyux 'byan nqu kinbkaysan myan lga, t'aring sami
mtzyuwaw la. kruma' ga, mku' squ kwara' ka nniqun inaras myan ka pngsa'
myan squ kinbkaysan myan. kruma' ga, musa' mhu ruma' ru ps'aring puniq.
kruma' ga, cyux mcisal gi bsyaq balay izyat sami minkita' la. kruma' ga,
cyux tmaq squ ruma' ka hhaban syam ru slingun naha' kira'.

ini' kbsyaq lga, tayhuk kwara' qu mincgway myan ru slyun sami ni
yaba' maku' ka spzyang qbsuzyan nqu sami ka qutux nbkis. psbaqan sami
nya' maha', "qutux qutux kawas ka ryax izyan sawni'. swa' ta' mwah msli'
sqani' ga, nanu' yaqu sin'inu' ta' squ kinbkaysan ta'. ru mwah ta' tmubun
squ bbang na nyux naha' 'byan ru mwah ta' kmagaw squ lnglingay na nyux
naha' 'byan. zyuwaw qani ga, izyat ta' zngyan ki." qtuxun lmpuw lalu' ni
yaba' maku' kwara' qu lalu' na nyux mwah sawni'. aki mkbbaq kwara' qu
sami ka qutux nbkis ru aki baqun na kinbkaysan myan maha nyux
mbhuzyaw qu kinbahan naha'.

tmasuq lasa lga, sglayng sami innuri' ru taygalu' squ Yaba' Utux
Kazyal ni yaba' lru, statuk myan tunux kwara' qu kinbkaysan myan ru
bkgun myan kwara' qu nniqun ru splagwa' ni yaba' kwara' qu kinbkaysan
maha pglu mwah ru phhagwak ru 'wah mplaw maniq sqani'. snpung myan
maha ki'a wal mtngi' qu kinbkaysan lga, t'aring sami mplaw maniq sa thay
qinniqa na kinbkaysan myan la. minblaq sami mcisal kwara' ki mmama',
ztzyata' ru kwara' mincgway myan. mzimu' sami balay. ana sn'yal qwalax
ga, ini' nya' inbahi 'muzyut qu sin'inu' myan squ kinbkaysan myan. bsyaq
sami mcisal kya' uzi.

tmasuq sami maniq lga, pslyun sami lawzi ni yaba' maku'. kyalun sami
ni yaba' maha, "ana ta' ini' pkita'. alay gi mtbuci' qu pcyuwagun ta' ru
mktwahi' ta'. qutux qutux kawas ga, laxi ta' zngi qu "wah ta' sqani'. mwah
sm'inu' squ kinbkaysan ta'." qani ga, giwan nqu pinkyala na ta' squ
kinbkaysan ta' ka nyux m'abi' sqani. ana ta' msgagay ga, klhangay ta' na
kinbkaysan ta' ru Yaba ta' Utux Kazyal! laxi ta' pzzyungi'! klawkah kwara'
mamu. inblaq mlahang hi' mamu." statuk myan tunux lawzi qu kinbkaysan
myan. ru msgagay sami la. mzimu' kwara' inlungan myan sawni'.

113 年國立花蓮高商語文競賽原住民族語朗讀 【賽考利克泰雅語】 編號 2 號

掃墓節的一天

今天我們整個家族去墓園清掃及悼念祖先。登上墓園後，有的人幫忙把食物擺好；有的人去撿拾乾竹子及生火；有的則互相寒暄；有的人則是在削竹籤。

兄弟姐妹到了之後，我父親把大家召集起來。他說：「為什麼每年都要來到這邊聚集？因為要來悼念祖先，到墳前追念，並且把墓地周邊打掃乾淨。不能遺忘」父親一一唱名，好讓家族的人彼此認識，也把我們介紹給祖先，讓祖先們後代子孫如此繁榮昌盛。

父親會帶領我們向上帝祈禱，我們向祖先的墳前鞠躬，請祖先們共享我們帶來的食物。估計祖先吃飽後，我們開始享用食物、聊天，都很開心。縱然下著滂沱大雨，仍無法澆熄懷念祖先的心情。

吃飽後，父親再次召集。他說：「即使因為各自的工作或距離而不常見面，我們都不能忘記紀念祖先，這是我們和祖先們的約定。即使分開了，祖先、上帝仍會保佑我們。我們不要忘記彼此！大家要加油！要好好照顧身體。」再次向靈前鞠躬後，各自回家。今天真是很開心的一天！